

Soru 1° : İhtiyaç ne demektir ? Açıklayınız .

Cevap : İnsanın varlığını sürdürebilmesi için gerekli olan , yokluğunda sıkıntı çekilen her şeye **ihtiyaç** denir.

Beslenme , giyinme ve barınma insanların **temel** ihtiyaçlarıdır.

- * Temel ihtiyaçlarımız karşılanmazsa yaşamımızı devam ettirmemiz zorlaşır.
- * Temel ihtiyaçlar kişiden kişiye göre değişmez.

Karşılanmadığında yaşamsal faaliyetlerimizi doğrudan etkilemeyen ihtiyaçlara **sosyal ihtiyaçlar** denir.

İnsanların temel ihtiyaçlarının yanı sıra **sosyal ve kültürel ihtiyaçları** da vardır.

- * Tiyatroya , * Sinemaya veya konsere gitmek * Eğitim almak , * Oyun oynamak ,
- * Spor yapmak * Kitap okumak , * Seyahate çıkmak , * Hobi sahibi olmak , * Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine katılmak bu tür ihtiyaçlardandır.
- * Sosyal ve kültürel ihtiyaçlar çoğu zaman insanların bireysel eğilimlerinin ve taleplerinin sonucu olarak ortaya çıkar.
- * Sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını yeterince karşılayamayan insanlar başkalarıyla iletişim kurma , toplum tarafından kabul edilme ve öz güven konularında eksiklik hissederler.

Kişinin bir şeye karşı ilgi duyduğu , yerine gelmesi durumunda mutlu olduğu ihtiyaçlara **istek** denir.

- * İnsanların istekleri sınırsızdır. Yeni bir ayakkabı , yeni bir oyuncak , yeni bir araba vs.
- * İsteklerimizi karşılamak bizi mutlu eder.
- * İsteklerimizi kontrol edemez ve plansız harcamalar yaparsak ekonomik sıkıntılar yaşarız.
- * İsteklerin karşılanması hâlinde elde edilecek fayda göz önünde bulundurularak sıraya konulmalıdır.
- * İhtiyaç ve istekler giderilirken **bütçe durumunun** yanı sıra **fayda maliyet dengesi** de gözetilmelidir.

ÜRETİMDEN TÜKETİME

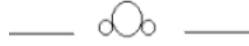
Soru 2° : Fayda , maliyet ve fayda maliyet dengesi kavramlarını açıklayınız.

Cevap : Alınacak mal veya hizmetlerin ihtiyaçları karşılama özelliğine **fayda** denir.

Elde edilecek fayda için harcanan paraya **maliyet** denir.

Yapılan harcama , giderilmek istenen ihtiyacı veya isteği karşılamışsa **fayda maliyet dengesi** sağlanabilmiş demektir.

Bununla birlikte bir malın faydası kişiden kişiye göre değişebilir. Örneğin yaşadığı yerde buz pateni salonu olmayan birinin kendisine bir paten satın aldığını düşünelim. Bu durumda o kişi patenini kullanma imkânı bulamayacak ve parasını boşa harcamış olacaktır. Başka bir ifadeyle fayda maliyet dengesini sağlayamayacaktır.

Soru 3° : Üretim , tüketim ve dağıtım ne demektir ? Açıklayınız.

Cevap : Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirmeye **üretim** denir.

* Buğday yetiştirmek , ekmek yapmak , ayakkabı üretmek , kumaş dokumak üretimi anlatan ekonomik faaliyetlerdendir .

İnsanların ihtiyaçları olan ürünleri satın alarak kullanılmasına **tüketim** denir.

Bir ürünün tüketiciye ulaşması için ilgili yerlere götürülmesine **dağıtım** denir. Dağıtım tır , kamyon , tren , uçak , gemi gibi ulaşım araçları ile yapılır.

Örnek 1° : Pamuk ekilir , sulanır , üretilir , üretilen pamuk ulaşım ile fabrikalara gönderilir. Fabrikalarda işlenen ipliğe dönüştürülen pamuk dokunarak kumaşa dönüştürülür. Kumaşlar tekstil fabrikalarına gönderilir ve bu alanlarda giysilere dönüşür ve hizmete sunulur.

Altın Bilgi 1° : Bir malın üretilmesi amacıyla kullanılan henüz işlenmemiş ya da çok az işlem görmüş maddelere **ham madde** denir. Başlıca ham maddeler ; ağaç , kum , demir , petrol , pamuk , hayvansal ürünler , bitkiler , madenler en çok kullanılan ham maddelerdir.

Fabrika ve atölyelerde ham maddeye şekil verilerek yapılmış yeniden üretilmiş maddelere **işlenmiş madde** denir.

Altın Bilgi 2° : Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye satmaya **ihracat** denir. Başka bir ülkeden mal satın almaya **ithalat** denir.

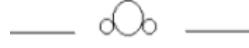
ÜRETİMDEN TÜKETİME

Soru 4° : Ekonomik faaliyet ne demektir ? Açıklayınız.

Cevap : İnsanlar geçimlerini sağlayabilmek için yaptığı işlere **ekonomik faaliyet** denir.

Bunlar :

1 - Tarım	2 - Hayvancılık	3 - Sanayi	4 - Ticaret
5 - Madencilik	6 - Turizm	7 - Hizmet sektörü	

Soru 5° : Tarım ne demektir ? Tarımın önemi nedir ? Tarımla ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : İnsanların toprağı işleyerek bitki yetiştirilmesi ve onlardan ürün elde etmesine tarım denir.

Önemi : Ülke nüfusunun besin ihtiyacının karşıladığı için önemli bir sektördür.

* Sulama , ilaçlama , gübreleme ve makineleşme gibi modern yöntemler tarımdaki verimi arttırmaktadır.

* Çukurova'da tarıma dayalı sanayinin gelişmesi . Konya'da unlu mamuller , Rize'de çay fabrikaları , Isparta 'da gül yetiştiriciliği , gibi.

Meslekler : Çiftçi , manav , bahçıvan , ziraat mühendisi , gıda mühendisi , balıkçı , arıcı gibi meslekler bulunur.

Altın Bilgi 1° : Yurdumuzda yetiştirilen tarım ürünleri ; çay (Rize) ; fındık (Giresun , Ordu) , incir (Aydın) , kayısı (Malatya) , muz (Mersin) , üzüm (Manisa) , zeytin (Manisa , Bursa) , buğday , (Konya) , ayçiçeği (Tekirdağ , Edirne) , gül (Isparta) dır.

Altın Bilgi 2° : Türkiye dört ürünün üretim ve ihracatında dünya lideridir. Fındık , kiraz , incir ve kayısı üretimi ve ihracatında dünyada lider konumda bulunuyor.

Altın Bilgi 2° : Bir bölgedeki bitki örtüsü o bölgede görülen iklime bağlıdır. Ülkemizde dört mevsim görülmesi nedeniyle çok sayıda bitki yetişmektedir.

ÜRETİMDEN TÜKETİME

Soru 5° : Hayvancılık ne demektir ? Hayvancılığın önemi nedir ? Hayvancılıkla ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : Hayvansal gıdaların ve ürünlerin elde edilmesine için yapılan hayvan yetiştirilmesi , beslenmesi , bakımını kapsayan faaliyetlere **hayvancılık** denir.

- * **Büyükbaş Hayvancılık :** Sığır ve manda yetiştiriciliği → Doğu Anadolu Bölgesi
- * **Küçükbaş Hayvancılık :** Koyun ve keçi yetiştiriciliği → İç Anadolu Bölgesi
- * **Balıkçılık :** Denizlerde ve barajlarda su ürünleri yetiştiriciliği → Karadeniz Bölgesi
- * **Kümes Hayvancılığı :** Tavuk , hindi , kaz yetiştiriciliği → Marmara Bölgesi
- * **Arıcılık :** Bal , bal mumu , arı sütü elde etme. → Ege ve Doğu Anadolu Bölgesi

Önemi : Hayvancılık , toplumun hayvansal besin ihtiyacının karşılar. Bitkisel üretim yapısına , ülke ekonomisine önemli katkı sağlar.

Meslekler : Veteriner , kasap , çoban , hayvan taciri (celep) ,

Soru 6° : Sanayi ne demektir ? Sanayi önemi nedir ? Sanayi ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : Hammaddelerin veya yarı işlenmiş maddelerin kullanıma hazır hale getirilmesine **sanayi** denir.

- * Bir ürün elde etmek için kullanılan temel maddelerin işlenmeden önceki haline **ham madde** denir.

Önemi : Sanayi , bir ülkenin kalkınmasının ve refah seviyesinin yükseltmesinin en temel unsurudur. Sanayinin gelişmiş olduğu ülkeler , refah seviyesi yüksek olan gelişmiş ülkelerdir.

- * Küçük atölyelerden tüm teknolojik imkanların kullanıldığı ağır sanayiye kadar geniş bir alanı kapsar.
- * Bunlar otomobil , yedek parça , cam , ilaç , kâğıt , lastik , dokuma , beyaz eşya , gübre , makine ve gıda maddeleri üreten fabrikalardır.

Meslekler : İşçi , tamirci , makine mühendisliği , elektrik mühendisliği , otomotiv mühendisi , kaportacı , teknisyen , tasarımcı vb.

Altın Bilgi 3° : Ülkemizdeki otomotiv sanayi ; İstanbul , Kocaeli , Sakarya , Bursa , Eskişehir , İzmir , Ankara , Aksaray ve Adana illerinde faaliyet göstermektedir.

Ülkemizin yerli ve milli otomobil markası Togg' un fabrikası Bursa 'nın Gemlik ilçesinde bulunmaktadır.

Altın Bilgi 4° : Yurdumuzdaki ağır sanayi dallarından biri de petrol rafinerileridir. Bu rafineriler ; İzmit Rafinerisi , İzmir rafinerisi , Kırıkkale rafinerisi , Batman rafinerisi , Mersin'deki Ataş rafinerisi depolama görevi yapmaktadır.

Altın Bilgi 5° : Yurdumuzdaki ağır sanayi dallarından biri de demir çelik sanayi dalıdır.

* Erdemir Demir Çelik (Zonguldak) , * Kardemir Demir Çelik (Karabük) , * Sivas Demir Çelik - (Sivas) * İsdemir Demir Çelik (İskenderun) olmak üzere yurdumuzun pek çok ilinde fabrikası bulunur.

Altın Bilgi 6° : Son yıllarda ülkemizde savunma sanayi dalı büyük bir gelişme göstermiştir. Özellikle İnsansız Hava Aracı (İHA) ve Silahlı İnsansız Hava Aracı (SİHA) üretiminde dünyada söz sahibi olmuştur. Bu sanayi kuruluşları başta Ankara olmak üzere İstanbul , Kocaeli , İzmir , Bursa , Eskişehir , Konya gibi şehirlerde kümelenmişlerdir.

Soru 7° : Turizm ne demektir ? Turizmin önemi nedir ? Turizmle ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : Dinlenmek , eğlenmek , görmek ve tanımak amacıyla yapılan gezilere **turizm** denir. * Dinlenme , eğlenme , görme , tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan kimseye **turist** denir.

Önemi : Turizm , ülkeye döviz girdisi sağlar. Turizm , bacasız fabrikadır.

* Yurdumuzun turizm başkenti **Antalya**'dır.

Meslekler : Turist rehberliği , otel işletmeciliği , turizm acentası , tercüman , otellerde çalışan aşçılar , servis elemanları , tur operatörleri ve şoförler.

ÜRETİMDEN TÜKETİME

Altın Bilgi 1° : Yurdumuz , coğrafi konum ve muhteşem doğası ile turizm açısından oldukça zengin bir ülkedir. Yurdumuzu yılda 50 milyondan fazla turist ziyaret etmektedir. Bunun karşılığında da büyük miktarda döviz geliri elde edilmektedir.

Altın Bilgi 2° : Ülkemize gelen yabancı turistlerin ziyaret ettiği şehirleri şöyle sıralayabiliriz.. İstanbul , Antalya , Muğla , İzmir , Nevşehir (Kapodakya) , Bursa , Mardin , Konya gibi pek çok şehri sayabiliriz.

Soru 8° : Madencilik ne demektir ? Madencilğin önemi nedir ? Madencilikle ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : Yer altında bulunan cevher, sanayi hammaddesi, kömür ve petrol gibi ekonomik değeri olan herhangi bir maddeyi yeryüzüne çıkarıp onu paraya dönüştürme işine madencilik denir.

Önemi : Madencilik sektörü sanayiye ham madde sağladığı için ülke ekonomisi için çok önemlidir.

Meslekler : Maden işçisi , maden mühendisi , jeoloji mühendisi , işletmeci vb.

Altın Bilgi 1° : Dünya bor rezervlerinin yüzde 73 'üne sahip olan Türkiye'de bilinen bor madeni yatakları ; Eskişehir , Kütahya , Balıkesir , Bursa 'da bulunmaktadır.

Demir madeni , Sivas , Malatya , Balıkesir , İzmir çıkarılmaktadır. Bakır madeni , Elazığ , Artvin , Kastamonu çıkarılmaktadır. Taş kömürü , Zonguldak ilimizde çıkarılır.

Soru 9° : Ticaret ne demektir ? Ticaretin önemi nedir ? Ticaretle ilgili meslekler nelerdir ?

ÜRETİMDEN TÜKETİME

Cevap : Kar elde etmek amacıyla üretilen mal veya hizmetlerin alınıp satılmasına **ticaret** denir.

* Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satmasına **ihracat** denir. Başka bir ülkeden mal getirme veya satın alma işine **ithalat** denir.

Önemi : Ticaret , ürünlerin üreticiden tüketiciye ulaşmasını sağlar.

Meslekler : Tüccar , esnaf , gümrükçü , marketçi vb.

En önemli ticaret mekânları ; dükkânlar , mağazalar, marketler , pazarlar , panayırlar , fuarlar ve alışveriş merkezleridir.

Altın Bilgi 1° : Yurdumuzun en önemli ticaret merkezleri İstanbul , İzmir , Ankara , Bursa gibi büyük şehirleridir.

Altın Bilgi 2° : E- ticaret veya elektronik ticaret , mal ve hizmetlerin internet üzerinden alınıp satılmasına denir. Dünyadaki en büyük e - ticaret siteleri (Amazon , Alibaba gibi) üreticilerden aldıkları ürünleri tüketicilere satmaktadırlar. Ülkemizde de e - ticaret son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir.

Soru 10° : Hizmet sektörü ne demektir ? Hizmet sektörünün önemi nedir ? Hizmet sektörü ile ilgili meslekler nelerdir ?

Cevap : Ürün elde edilmeyen ancak hizmet üreten faaliyetlerdir. Eğitim , sağlık , güvenlik , adalet ve ulaşım faaliyetleri de **hizmet** üretir.

Önemi : Hizmet sektörünün amacı insana hizmettir. Hizmet sektörünün gelişmesi toplumun refah seviyesinin artmasını sağlar.

Meslekler : Öğretmen , doktor , eczacı , polis , avukat , pilot , itfaiyeci , şoför , memur , müdür vb

